

**Bryssel den 28 juli 2026
(OR. en)**

12052/26

**Interinstitutionellt ärende:
2026/0223 (NLE)**

**AELE 67
FL 35
ISL 45
N 71
MI 797
ENV 970
FISC 263**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	27 juli 2026
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2026) 402 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande en ändring av protokoll 10, till EES-avtalet, om förenkling av kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan av de fyra friheterna (Finansiellt bidrag till CBAM)

För delegationerna bifogas dokument – COM(2026) 402 final.

Bilaga: COM(2026) 402 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 27.7.2026
COM(2026) 402 final

2026/0223 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande en ändring av protokoll 10, till EES-avtalet, om förenkling av kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan av de fyra friheterna

(Finansiellt bidrag till CBAM)

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. FRÅGA SOM BEHANDLAS I FÖRSLAGET

Detta förslag avser ett beslut om fastställande av den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén i samband med det planerade antagandet av gemensamma EES-kommitténs beslut om ändring av protokoll 10 till EES-avtalet, om förenkling av kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan av de fyra friheterna

2. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

1.1. EES-avtalet

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-avtalet*) säkerställer lika rättigheter och skyldigheter på den inre marknaden för medborgare och ekonomiska aktörer i EES. EES-avtalet gör det möjligt att införliva EU-lagstiftning om de fyra friheterna i alla 30 berörda stater, dvs. EU:s medlemsstater samt Norge, Island och Liechtenstein. Avtalet omfattar även samarbete på andra viktiga områden såsom forskning och utveckling, utbildning, socialpolitik, miljöfrågor, konsumentskydd samt turism och kultur, vilka gemensamt benämns ”angränsande och övergripande politikområden”. EES-avtalet trädde i kraft den 1 januari 1994. Europeiska unionen och dess medlemsstater är parter i EES-avtalet.

1.2. Gemensamma EES-kommittén

Gemensamma EES-kommittén ansvarar för förvaltningen av EES-avtalet. Kommittén är ett forum som gör det möjligt att utbyta åsikter om frågor som rör EES-avtalets funktion. Kommitténs beslut fattas i samförstånd och är bindande för parterna. På EU-sidan är det Europeiska kommissionens generalsekretariat som ansvarar för samordning av EES-frågor.

1.3. Gemensamma EES-kommitténs planerade akt

Gemensamma EES-kommittén förväntas anta gemensamma EES-kommitténs beslut (*den planerade akten*) om ändring av protokoll 10 till EES-avtalet, om förenkling av kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan av de fyra friheterna.

Syftet med den planerade akten är att föreskriva ett finansiellt bidrag från EES-Efta-staterna till driften av de system som krävs för funktionen av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM) i hela EES. Detta ska ske genom en uppdatering av protokoll 10 och protokoll 31 i EES-avtalet, parallellt med införlivandet i EES-avtalet av förordning (EU) 2023/956 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna (CBAM)¹ och förordning (EU) 2025/2083 om ändring av förordning (EU) 2023/956 vad gäller förenkling och förstärkning av CBAM² genom ett separat beslut av gemensamma EES-kommittén.

Den planerade akten kommer att vara bindande för parterna i enlighet med artiklarna 103 och 104 i EES-avtalet.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 av den 10 maj 2023 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (EUT L 130, 16.5.2023, s. 52).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/2083 av den 8 oktober 2025 om ändring av förordning (EU) 2023/956 vad gäller förenkling och förstärkning av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (EUT L, 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

3. DEN STÅNDPUNKT SOM SKA INTAS PÅ UNIONENS VÄGNAR

Kommissionen överlämnar det bifogade utkastet till beslut av gemensamma EES-kommittén till rådet för antagande som unionens ståndpunkt. Efter antagandet bör ståndpunkten läggas fram för gemensamma EES-kommittén så snart som möjligt.

Det bifogade utkastet till gemensamma EES-kommitténs beslut föreskriver finansiella bidrag från EES-Efta-staterna till driften av de system som behövs för CBAM:s funktion i hela EES genom en uppdatering av protokoll 10 och protokoll 31 i EES-avtalet, vilket går utöver vad som kan anses vara enbart tekniska anpassningar i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 2894/94³. Unionens ståndpunkt bör därför fastställas av rådet.

Detta beslut ska fattas parallellt med införlivandet i EES-avtalet av förordning (EU) 2023/956 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna (CBAM)⁴ och förordning (EU) 2025/2083 om ändring av förordning (EU) 2023/956 vad gäller förenkling och förstärkning av CBAM⁵ genom ett separat beslut av gemensamma EES-kommittén.

4. RÄTTSLIG GRUND

1.4. Förfarandemässig rättslig grund

1.4.1. Principer

I artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) föreskrivs att beslut ska antas ”om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i ett organ som inrättas genom ett avtal, om detta organ ska anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram”.

Begreppet ”akter med rättslig verkan” omfattar akter som har rättslig verkan med stöd av de regler i internationell rätt som tillämpas på organet i fråga. Det omfattar även instrument som inte har bindande verkan enligt internationell rätt, men som är ”ägnade att på ett avgörande sätt påverka innehållet i de bestämmelser som antas av unionslagstiftaren”⁶.

1.4.2. Tillämpning i det aktuella ärendet

Gemensamma EES-kommittén är ett organ som inrättats genom ett avtal, nämligen EES-avtalet. Den akt som ska antas av gemensamma EES-kommittén utgör en akt med rättslig verkan. Den planerade akten kommer att vara bindande enligt internationell rätt i enlighet med artiklarna 103 och 104 i EES-avtalet.

Den planerade akten varken kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram. Den förfarandemässiga rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 218.9 i EUF-fördraget jämförd med artikel 1.3 i rådets förordning (EG) nr 2894/94.

³ Rådets förordning (EG) nr 2894/94 av den 28 november 1994 om formerna för genomförandet av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EGT L 305, 30.11.1994, s. 6).

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 av den 10 maj 2023 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (EUT L 130, 16.5.2023, s. 52).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/2083 av den 8 oktober 2025 om ändring av förordning (EU) 2023/956 vad gäller förenkling och förstärkning av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (EUT L, 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

⁶ Domstolens dom av den 7 oktober 2014, Tyskland/rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkterna 61–64.

1.5. Materiell rättslig grund

1.5.1. Principer

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget jämförd med artikel 1.3 i rådets förordning (EG) nr 2894/94 är främst beroende av den materiella rättsliga grunden för den EU-rättsakt som ska införlivas med EES-avtalet.

Om den planerade akten har två syften eller två beståndsdelar av vilka det ena syftet eller den ena beståndsdelen kan identifieras som det eller den huvudsakliga, medan det eller den andra endast är av underordnad betydelse, måste det beslut som antas enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget ha en enda materiell rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till det huvudsakliga eller avgörande syftet eller den huvudsakliga eller avgörande beståndsdelen.

1.5.2. Tillämpning i det aktuella ärendet

Eftersom gemensamma kommitténs beslut föreskriver ett finansiellt bidrag från Eftastaterna i EES till driften av de system som behövs för CBAM:s funktion i hela EES, via en uppdatering av protokoll 10 och protokoll 31 till EES-avtalet parallellt med införlivandet i EES-avtalet av förordning (EU) 2023/956 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna (CBAM)⁷ och förordning (EU) 2025/2083 om ändring av förordning (EU) 2023/956 vad gäller förenkling och förstärkning av CBAM⁸ genom ett separat beslut av gemensamma EES-kommittén, är det lämpligt att basera detta rådsbeslut på samma materiella rättsliga grund som den akt som införlivas. Den materiella rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 192.1 i EUF-fördraget.

1.6. Slutsats

Den rättsliga grunden för det föreslagna beslutet bör vara artikel 192.1 i EUF-fördraget jämförd med artikel 218.9 i EUF-fördraget och artikel 1.3 i rådets förordning (EG) nr 2894/94.

5. OFFENTLIGGÖRANDE AV DEN PLANERADE AKTEN

Eftersom gemensamma EES-kommitténs akt kommer att ändra protokoll 10 till EES-avtalet, om förenkling av kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan av de fyra friheterna är det lämpligt att den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* efter antagandet.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 av den 10 maj 2023 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (EUT L 130, 16.5.2023, s. 52).

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/2083 av den 8 oktober 2025 om ändring av förordning (EU) 2023/956 vad gäller förenkling och förstärkning av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (EUT L, 2025/2083, 17.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande en ändring av protokoll 10, till EES-avtalet, om förenkling av kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan av de fyra friheterna

(Finansiellt bidrag till CBAM)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 192.1 jämförd med artikel 218.9,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 2894/94 av den 28 november 1994 om formerna för genomförandet av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet⁹, särskilt artikel 1.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet¹⁰ (*EES-avtalet*) trädde i kraft den 1 januari 1994.
- (2) Enligt artikel 98 i EES-avtalet får gemensamma EES-kommittén besluta att ändra bland annat protokoll 10 till EES-avtalet, om förenkling av kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna.
- (3) Efta-staterna i EES bör bidra finansiellt till driften av de system som behövs för funktionen av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM) inom hela EES via en mekanism som inrättas parallellt genom ett separat beslut av gemensamma EES-kommittén, genom en uppdatering av protokoll 10 till EES-avtalet, om kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete på särskilda områden utom de fyra friheterna.
- (4) Protokoll 10 till EES-avtalet, om kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och protokoll 31 till EES-avtalet, om samarbete på särskilda områden utom de fyra friheterna, bör därför ändras i enlighet med detta.
- (5) Unionens ståndpunkt i gemensamma EES-kommittén bör därför baseras på det åtföljande utkastet till beslut.

⁹ EGT L 305, 30.11.1994, s. 6.

¹⁰ EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande den föreslagna ändringen av protokoll 10 till EES avtalet, om kontroller och formaliteter vid godsbefordran, och artikel 31 till EES-avtalet, om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna, ska grunda sig på det utkast till beslut av gemensamma EES-kommittén som åtföljer det här beslutet.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*